

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefon száma 124.	Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál. FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.	Szerkesztőség és kiadóhivatal Dessewffy-tér 7. szám alatt	Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.
---	--	--	---

Hatóságunk és a járványos betegségek.

Csak mostanában jutott el hozzám e lap egyik múlt heti száma, amely megírja, hogy szigorú rendelet érkezett a belügyminiszteriumból az alispánhoz a járványos betegségekről szóló félhavi kimutatók betérjesztése ügyében. Különös véletlen folytán a fenti rendeletet hamarabb olvastam s mondhatom, hogy furcsa képet nyújt a magyar közegészségi közigazgatásról.

Sajnálattal tapasztalja a miniszter, hogy felületesen állítják össze a kimutatást, hogy nem tesznek különbséget hólyagos himlő és bárány himlő között, hogy önkényesen rovatolt kimutatásokat készítenek, hogy valószínűleg adatokat terjesztenek fel, hogy stb. stb. Hát persze, rendszerint így van az, ha közegészségügyről van szó. Ehhez nem akar érteni egyik hivatalnok sem, ezt nem kezeli pontosan senki sem. Még az arra leghivatottabbak sem. Kemény szó, de igaz. Hogy mennyire az, tessék, nézzünk szemébe a mi makói közegészségügyi közigazgatásunknak. Majd meg fogjuk látni, hogy igaza van a belügyminiszternek, tapasztalni fogjuk, hogy tényleg hibák, vaskos hibák csuszhatnak a kimutatásokba.

A közegészségügyről szóló 1876. évi 14. t. c. világosan előírja, hogy minden járványos, [fertőző] betegség az illetékes hatóságnak azonnal bejelentendő. Bár a bejelentés első sorban a kezelő orvos kötelessége, de a törvény megmondja, hogy mindenki köteles azt bejelenteni, akinek az tudára jut, így a tanító, a pap, a szomszédok stb. S most kérdem, eleget tesznek Makón ennek a törvényes intézkedésnek? Jelentett már be Makón valamelyik szomszéd olyan járványos beteg, akihez még orvost sem hívtak? S tudják Makón egyáltalában, hogy a bejelentés nemcsak az orvost kötelezi nagy büntetés terhe mellett, hanem másokat is s szintén büntetés terhe mellett? Felvilágosították már valaha erről a lakosságot, vagy büntettek meg valakit? Ugy-e nem? S nem elég egyszer mondani. Ezt ismételni kell.

Hangoztatni kell, hogy itt senki sem tud a bejelentési kötelezettségről s a bejelentés közegészségügyi nagy fontosságáról, mert erről még soha sem világosították fel, erre még sohasem figyelmeztették. Itt nem vigyáz arra senki, hogy az orvos is bejelent-e minden járványos beteget. Pedig az orvos sem teljesíti a törvény intézkedéseit. Rokkon, jó barát, jó ismerős, magasabb hivatali személyiség házában olyan ritka Makón a vöröscédula, mint a fehér holló. S kérdem, büntettek-e meg már Makón egyetlen egy orvost is, mert nem jelenti be a fertőző betegeket? Ugy-e, még nem! Hát várható-e ilyen körülmények között, hogy a félhavi kimutatás, minden tekintetben megbízható, pontos tükre legyen a tényleg előfordult járványos megbetegedéseknek? Ugy-e szintén nem!

Itt határozottan a hatóság indolenciájával állunk szemben. Maga a hatóság nem gondoskodik róla első sorban, hogy a járványos betegek bejelenthetők legyenek s nem ügyel fel szigorúan, hogy tényleg bejelentetnek-e, vagy sem. A törvény elrendeli ugyanis, hogy a hatóság köteles bélyegmentes bejelentőlapok előállításáról gondoskodni.

Nálunk csupán az előállításáról gondoskodtak. Arra, hogy ezek a lapok el is jussanak azokhoz, a kiknek ez legjobban kell, nem gondol senki. Tudnék makói orvost megnevezni, akinek máig sincs bejelentő lapja, mert nem küld neki a hatóság, noha kötelessége. Tudok esetekről, amidőn két-háromszori kérésre adtak csak bejelentő lapokat. Hát olyan féltve őrzik s olyan nehezen adják ki a kezeik közül azokat a lapokat? Bezzeg nem kell kérni a kutyadó bevallási ívet, meg a többi hasonlót, küldik azt magoktól is. De hát ez közegészségügy, ki törődik ezzel? Csúpan a miniszterium valamelyik hivatalnoka, de az is csak ritkán.

Képzeltető-e ilyen viszonyok mellett, hogy az a díj, aki a kimutatásokat összeállítja a városházán, pontos és a tényeknek megfelelő kimutatást tud készíteni? Nem

Nem pedig azért, mert nem lévén orvos, nem érti az ilyen dolgokat, másodsorú pedig, mert már ő is hamis adatokat kapott.

Arról gondoskodják tehát a hatóság elsősorban, hogy a járványos betegek esetről-esetre bejelentessenek. Akkor majd lehet beszélni járványok elfojtásáról is, akkor majd kevesebbet lesznek iskoláink üresek, akkor majd kevesebb iskolát kell unos untalan bezárni s akkor majd a belügyminiszter is megbízható és pontos kimutatást kap. De amíg a közegészségügyet úgy kezelik, mint napjainkban, addig aludjék nyugodtan a miniszter is s ne kívánjon lehetetlenségeket.

Kovács Gyula otthonából

Cselédeinek kérvénye.

Kovács Gyulának, a fogságban szülő képviselőnek cselédei, nagyon szeretik gazdájukat s alig várják, hogy fogságából szabaduljon. Kovács úgye most került a Tábla elé, amely dönteni fog a képviselő tovább való fogvatartása ügyében. Jól tudták ezt az inámi pusztla munkásai, mert megható hangu levelet küldtek a királyi Táblának, amelyben Kovács szabadonbocsátását kéri.

Az egész levél a maga naivságában is kedves és dokumentuma annak a szeretetnek, amelylyel uruk iránt viseltetnek. Kifejtik levelükben, hogy Kovács nem magáért, hanem a hazáért cselekedte azt, amit elkövetett s ezért is kéri a Táblát, hallgassa meg kérésüket és bocsássa szabadon Kovácsot.

A levelet negyven munkás írta alá.

Ma azonban döntött a Tábla is. Hosszas tanácskozás után a királyi tábla a védők felfolyamodását elutasította, s így Kovács Gyula továbbra is fogva marad, úgye pedig tárgyalásra kerül.

Szolgabíró vagyok!

Vagy mi a szösz?

Egy magáról megfélemedezett közigazgatási gyakornokocská nagy botrányt rögtönzött augusztus 20-án a kállósejéni állomáson. Az 5105. számú vicinális este félhétkor robogott be a pályaudvarra. Az utazóközönség egy része kiszállt, köztük egy Szabó József nevű sánta kállósejéni parasztagazda a feleségével. Szabó egy kissé ittas volt és bizonytalanul támolygott a vasúti sinek mellett. A felesége haza akarta vezetni, de a részeg ember mindenáron az állomáshoz közel levő korcsmába akart menni.

— Előbb megiszok egy pohár bort! — mondta.

Szabóné ellenkezett és kérte férjét, hogy adja át neki a pénzt. A házastársak hangos vitába kezdtek, amelyet az állomás közönsége és a vonatból kiszállók csendes derűvel néztek végig. Hirtelen fölcsapódott egy első osztályú vasúti fülke kocsija és deux ex machinaként egy furcsa kosztümű fiatalember jelent meg a perlekedő házastársak előtt. Fekete félcipőben, fehér harisnyában, sötét nadságos vászon ruhában és hogy a színek harmóniája teljes legyen, zöld lodenkalapot viselt. Ordítani kezdett:

— Szolgabíró vagyok vagy mi a szösz... Bűdös paraszt. Add oda mindjárt a pénzt a feleségednek.

Ezután még olyan stílusban szidta a parasztot, amelyet reprodukálni lehetetlenül nyultott két hatalmas pofon követve, amelytől a szegény ittas paraszt a földre esett. Majd lekagta a vállán levő lancaster-fegyvert és addig ütötte agyba-főbe a földön fetregő parasztot, amíg eszméletlenül nyultott ki a piszkos, szénszalagos pályatest porában. Az orrából, szájából és a fejéből ömlött a vér. A színpadi kosztümű fiatalember ezután, mint aki jól végezte a dolgát, angolosan és szó nélkül felszállt a vonatba. Az állomáson több csendőr tartózkodott, akik nem mertek be-

Üzlet-áthelyezés!

Van szerencsém a m. t. vásárlóközönséget értesíteni, miszerint 15 év óta fenálló

kézmű-és nőidivatáru üzletemet

helyeztem át. Amidőn a m. t. vevőkörömnek cégem iránt tanusított eddigi nagyrebecsült bizalmáért köszönetet mondok, kérem ezen bizalmat részemre továbbra is fentartani. Minden igyekezetem ezután is oda fog irányulni, hogy szükségletüket szigorúan szabott áraink mellett a legelőnyösebben szerezhessék be. Üzletem vezetésében úgy, mint eddig is, főtörökvésem oda fog irányulni, hogy mindenben a legjobbat és legújabbat nyújtsam. Különösen figyelmébe ajánlom m. t. vevőimnek ujonnan-bevezetett menyasszonyi kelengye és kész női fehérnemű raktáramat, továbbá perzsa szőnyegeimet, amely cikkeknél előnyös összeköttetésem révén a legmagasabb igényeket is kielégíthetem. — Tisztelettel:

Neumann Zsigmond.

Telefon-szám: 80

leavatkozni a dologba. A közönség közül ez sokaknak feltűnt, az egyik oda is fordult a csendőrök és megkérdte:

— Hát tulajdonképpen kicsoda ez az ur? Egy parasztot leüt minden ok nélkül és még igazolásra sem szólítják föl?

— Ja, kérem, — szólt a csendőr — ez az ur Kállay Miklós szabotcsmegyei közigazgatási gyakoronok, a méltóságos Kállay volt főispán ur fia...

A vonat ezután elbogarogott, a paraszt pedig továbbra is ott hevert a földön, véresen, segítség nélkül. Az esetnek szemtanúi is voltak: P. J. budapesti műszaki kereskedő [Kálmán-utca 23], G. H. nyíregyházi banktisztviselő és B. kállósemjéni segédjegyző.

Lukács audienciája.

Informálják a királyt.

Lukács László miniszterelnök ma délelőtt Ischlbén kihallgatáson jelent meg a király előtt. Más alkalommal nem tulajdonának különös fontosságát az ilyen szokványos nyári kihallgatásnak, amelynek legfőbb tárgya, hogy a miniszterelnök a kormány nevében gratulál a királynak születésnapja alkalmából. Most azonban, mikor a szenvedélyek tüze lángolva ég s egy hatalmas, szövetkezett ellenzéki tábor áll a kormánnyal szemben, mely a külsin szerint nem tud vagy nem akar változtatni a helyzetben, ez a királyi kihallgatás óriási fontossággal bírhat a jövő helyzet kialakulására nézve.

A félhivatalosak természetesen mindezt más szemmel nézik. Ők a folyó ügyek kopott kalapja alá vonják mindazokat a kérdéseket, amelyekről Lukácsnak jelentést kell tennie a királynak. De az valóban senki sem kívánhatja Lukács László miniszterelnöktől, hogy teljes őszinteséggel tegyen vallomást arról, hogy a parlament szétküldése óta a helyzet semmit sem változott, a szemben álló barrikádok éppen olyan gyűlölködő elszántsággal merednek egymás felé mint azelőtt, az ellentétok áthidalására a nagyenyedi beszámoló sem volt alkalmas, sőt ellenkezőleg, csak növelte az ellentétok elkeseredését, mert indokolatlan vádakkal támadt ellene. Ehelyett Lukács László miniszterelnök mindenestre megragadta az alkalmat, hogy rámutasson a margittai és bacsóvárosi választásokra, amelyekből kétségen kívül azt következteti, hogy a nép hajlandósága a kormány iránt változatlan.

Az ország népe pedig hasztalan appellál a rosszul informált királytól a jól informált királyhoz, mert szava gyenge ahhoz, hogy eljusson oda, ahol a népek sorát intézik.

A királyi kihallgatás után Lukács László miniszterelnök családjával együtt utókurára Gasteinba utazott, ahol 8-10 napig fog maradni. Ma délelőtt a királyhoz ebédre hivatalos.

Kiadó föld. Dálon levő

4 fertály tanyaföldem

folyó okt. elsejétől

haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni lehet

Bereczky László

702. ref. lelkészszel.

Nádassy szintársulata.

Előleges színházi jelentés.

Nádassy József színházigazgató eddig is mindig sokat adott arra, hogy közönségünk színházi igényeit teljes mértékben kielégítse és ez sikerült is neki. Társulata működésével s darabjai kiállításával mindenkör meg is volt elégedve ez a publikum, a mit leginkább az a tény bizonyít, hogy eddig mindig az a színházi évad volt itt a legjobb, a mikor színpadunkon Nádassyék játszottak.

Igy volt ez a múltban. Azonban a mit meg a szeptember elsején megnyíló szezonban fog produkálni a makótak ez a kedvenc színdirektora, az meg olyan lesz, a melyet még igazán nem láttunk Makón. Nemcsak meglepő, hanem egyenesen fenomenális látványosság lesz már maga az előadások külső dekorációja elkezdvé a színpad beyreuthi függönyétől az utolsó belső butor — darabig, míg a játszó társaság is úgy van összeválogatva, hogy attól igazi művészt várhatunk.

Nádassy különben most bocsátotta ki előleges színházi jelentését, mely a következőleg szól:

Előleges színházi jelentés és bérlethirdetés:

Tisztelettel értesítem Makó város és vidéke közönségét, hogy teljesen új társulattal, új és modern színházi felszereléssel immel folyó évi szeptember hó 1-én az előadásokat a „*Hollósy Kornélia*”-színházban megkezdem.

Megnyitó előadás itt először: „*Györgyike drága gyermek*”. Nagyatásu színijáték.

Színtársulatom névsora:

Műszaki személyzet: Nádassy József, igazgató-főrendező Cathry Ferenc, igazgató helyettes — titkár Remete Géza, rendező Pásztor János, czenikai rendező Nagypál Béla, karmester Tubai Mihály, sugó Takács József, gazda Derenghy Istvánné, pénztárosnő Farkas Ferenc, könyvtáros Markovics Henrik, ügyelő Berenghy József, főruhátáros Bálinth István, szertáros Markovics Márton, díszmester Kovács Imre, segéd ruhátáros Balázsits András, Hári Péter díszítő-azszalosok.

Művészi személyzet:

Hölgyek: Verő Janka, drámai színésznő Sinkó Gizella, drámai színésznő Nádassy Józsefné, anya és komika Kanizsai Elza, naiva Peterdy Etelka, operett énekesnő Molnár Janka, operett énekesnő Falk Erzsébet, operett énekesnő Dr. Kustár Gézné, operett színésznő Reményi Sári, színésznő László Irén, táncosnő Baranyai Mariska, táncosnő Begovits Lola, táncosnő Fekete Boriska, Müller Katica, Burányiné, M. Fehér Etel, Kranszly Irén, Sebestyén Frida, Medgyaszai Klára, Rajnai Böske, Lendvay Margit, Kovács Margit, Rásó Ida segédszínésznők.

Művészi személyzet:

Uruk: Burányi Ferenc, tenor énekes Nagy Dezső, kedélyes apa, komikus Remete Géza, bonviván és társalgási Derenghy István, operett-bouffó, komikus Nádassy József, operett bouffó, komikus Nádor Jenő, énekes bonviván és baritonista Fenyő Aladár, jellem-színész Farkas Béla, apa színész Thuróczy Gyula, szerelmes színész Komlós Vilmos, operett komikus Szendrey Imre, társalgási színész Korda Sándor, bariton énekes Begovits Emil, magántáncos Far-

kas Ferenc, Gárdonyi Géza, Miskolci Péter, Markovics Henrik, Mázor Ferenc, Tóváry Béla, Pelsőczy László, Ujj Ferenc, Jobbai József, Réthy István, Bombay Gusztáv segédszínészek.

Bérlethirdetés: A szeptember 1-én kezdődő színi idényre 30 előadásra illetve 15 páros és 15 páratlan előadásra bérletet nyitok a következő árak mellett: **Földszinti páholy** 30 előadásra 192 korona. **Emeleti páholy** 30 előadásra 170 korona. **Támlásszék** 30 előadásra 48 korona. **Körszék** 30 előadásra 42 korona. **Zártszék** 30 előadásra 30 korona. 15 páros vagy 15 páratlan előadásra a jelzett bérletár fele fizetendő.

A bérletösszeg fele a bérlet aláírásokkal, a másik fele az 1-ső 15 előadás után fizetendő.

A bérlet eszközölésével és a bérletpénzek felételével Cathry Ferenc titkáromat bízam meg.

Műsorom a külföldi és a budapesti színházak legnagyobb sikert aratott újdonságaiból és a legértékesebb régebbi prózai és zenés művekből van összeállítva.

Makó. 1912. augusztus 21.

Mély tisztelettel:

Nádassy József,
színházigazgató.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Aug. 23. Péntek Római kat. Beniti Fül. gör. katn. Auguszt. 10. Lőrinc vt. Napkél 5 óra 6 percek, nyugszk 6 óra 57 percek.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Változó, szeles idő várható, hősüléssel és elvívve csapadékkal. Sargonypr. - nozis. Változókonv. szeles, hűvösebb. Dé hőmérséklet: 18,9 Celsius.

— **Bizalmatlanság a kormány iránt.** Brassóból jelentik: Az ügyvédi kamara ma ülést tartott, melyen foglalkozott a júniusi parlamenti botrányokkal. A kamara kilenc szótöbbséggel elítélte a kormány és Tisza magatartását.

— **Áthelyezés — kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Barsay Janka apáczai állami ovónót a brassy-bolonyai állami óvodához helyezte át, Szabó Zsófia okl. kisdudóvónót pedig, 1912. évi szeptember 1-től kezdődő hatálylyal, az apáczai állami kisdudóvóhoz kisdudóvónóvé nevezte ki.

— **Tanácsülés.** Makóváros tanácsa ma délelőtt tartotta meg Gera Sámuel városi főjegyző elnöklésével rendes heti ülését. A tanács mai ülésén nagybárra a sürgősebb természetű utalványozásokat látta el.

— **Az izraelita egyházból.** Az izraeliták, mint ismeretes, ősszel tartják nagy ünnepeiket. Ez a körülmény igen kellemetlen helyzetbe hozta ez alkalommal a makói izraelita egyház vezetőségét, mert az új templom építése miatt a régi imaháznak egy részét már lebontották, így nem rendelkeznek a nők számára megfelelő ülőhelylyel. Nagy baj az is, hogy a régi templom női karzatának a lebontás folytán most csak egy följárója van, ami az életbiztonság rovására megy. A hitközség, előljárássága már igen sokat tárgyalt az ügyben és végre abban állapodott meg a hosszú napot megnyitó elő estén tartandó isteni tiszteletre nem adja ki haszonbérbe sem a hitközség sem a temetkezési szent egyület a tulajdonát képező imaszékeket. A nappali istentiszteleteknél való megjelenésé-

ben azonban nem korlátozza a nőket az előljárásság, sőt erre a célra a férfi karzaton rendezett be a nők számára elkülönített kényelmes üléseket. Tekintettel azonban a személybiztonság követelményeire és a templom szűkes térviszonyaira, akként intézkedett a hitközség előljárássága, hogy az ünnepek alkalmából a templomba jegy nélkül senkit be nem enged és szigorúan ellenőrzi, hogy egy ülőhelyen csak egy egyén foglaljon helyet.

— **A postafőnök kiténtetése.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a kereskedelmi miniszter Udvardy Endre makói postafőnököt posta- és távirdai felügyelővé nevezte ki. E kinevezés általános jóleső érzést kelt Makón, hol az előzőekény postai főtisztet mindenki csak tisztelni és becsülni tanulta 1903. óta, mikor Rác Márton távozásával ő vette át a makói posta- és távirda hivatal vezetését. Az ő működését olyannak kell tekinteni, mely határozottan erős kapcsolatban van a makói posta- táviró- és telefon fejlődésével. Mikor a postát itt nálunk átvette, nem volt az már kezdetleges intézmény, de hogy azóta háromszorosra fejlődött, abban e szorgalmas postai főtisztnek óriási része van.

— **Az első fecskék.** Nem azokról az első fecskékről van itt szó, melyek a tavasz előhírnökei szoktak lenni, hiszen ezek már nem sokára elhagyják a mi vidékünket és melegebb tájakra költöznek. Itt a hadgyakorlatok előhírnökeiről: a katonákról van szó. Ezek közül az első raj ma érkezett meg városunkba. Miskolcra indult el ezelőtt két héttel három század tüzer egy őrnagy és 13 tiszt vezetésével, továbbá 12 ágyúval, több municióval és kocsiival a nálunk tartandó katonai nagy gyakorlatokra. Makóra délelőtt 10 órakor érkeztek meg a katonák, kik reggel 6 órakor indultak Tótkomlósról. A hadgyakorlatok első fecskéinek igen sok nézője akadt mikor ágyúikkal a Szent János téren megállítottak. A napi parancs kiadása után a katonák szállásaikra mentek és hajnali 4 órakor tovább mennek Makóról Szeged felé.

— **A komlói utféli iskola építése.** Lapunk legutóbbi számában megemlékeztünk arról, hogy Nagy István és társai komlói-utféli gazdálkodók kérvényt adtak be a városi tanácshoz, melyben meg sürgették a képviselőtestület által elhatározott második iskolának építését. A városi tanács mai ülésén tárgyalta a kérelmet és tekintettel arra a körülményre, hogy ennek az iskolának építését a tanítótelesek száma, nemkülönben az a körülmény is indokolta teszi, hogy a képviselőtestület már régen elhatározta ennek felépítését, kimondotta, hogy ennek az iskolának építésére versenytárgyalást hirdet. Egyben kimondotta a városi tanács azt, hogy megkeresi a kir. tanfelügyelőt, hogy az új iskolához szükséges tanerő kinevezetése iránt intézkedjék. Így említjük meg, hogy az új iskolát a 21-ik kilométernél építik, vagyis azon a helyen, ahová azt az érdekeltek építeni kérték.

— **Dinnyehéj az aszfalton.** Ugy van az minden évben, hogy mikor elérkezik a dinnye szezónja, szerteszt dinnyehéj borítja az aszfaltot. Minél több a dinnye, annál több héj kerül az aszfaltra. Dacára annak, hogy ez évben a jég is ártott a dinnyének, mégis annyi van belőle, hogy alig lehet tőle elhaladni a Bakos-sétányon. A Bakos-sétány elfoglalása még nem olyan nagy baj, de az már igen is baj, hogy azok a szegényebb emberek, kik az utcán fogyasztják el a dinnyét, a héját min-

denfelé eldobálják, ami a járó-ke-lők testi épségét veszélyezteti. Ma is megtörtént, hogy egy öreg apátfalvai asszony egy ilyen dinyehéjra lépett és elesett. Nagyobb baj ugyan nem történt, mint kisebb zuzódást szenvedett, de megtörténhetett volna, hogy a lába törik el. Bajos ugyan a rendőrséget felelőssé tenni azért, hogy némelyek a dinyehéjra az utcán dobálják el, de azt tartjuk ha a rendőrség erre is fordítana egy kis figyelmet és nehányat jól megbüntetnének, nem kerülne az ember testi épségét veszélyeztető sok dinyehéj az aszfaltra.

Uj állatorvos S. Bálint Ferenc okleveles állatorvos katonai szolgálatának eleget téve a mai naptól kezdve állatorvosi működését (sertésorbanc, sertésvész elleni védőtoltást stb.) megkezdi. Lakása: Hold u. 26 sz. a.

Közkívánatra. Az iparos ifjak Szent István-napi előadásának óriási sikere a közönség körében oly nagy érdeklődést keltett, hogy aki élvezte az ujjól élvezni óhajta s aki nem volt ott, látni akarja s ezért az előadást vasárnap este újból megismétli a derék műkedvelő gárda. Az előadás kezdete 8 órákor. Jegyek a hirdetett helyeken és a színházi pénztárnál kaphatók.

Anyakönyvi hírek. Elhaltak. Lévai Julianna özv. Ratkai Sándorné 28 éves, Hódi Márta Szalai Györgyné 70 éves, Szabó Rozália 3 éves, Gazdag Imre 70 éves, Inokai József 71 éves korában.

Emberi fenevad.

Egy kiszabadult fegyenc vérengzése.

A borsódmegyei Kisgyőr községben id. Kovács József 65 éves nap-számos élesre fent baltával megölte anyósát, Győri Jánosné, sógorját Nagy Lajosné és ennek két leányát. Kovács József 25 évet ült különböző fegyházakban. Legutóbb az illavói fegyházban volt, ahol a fegyház templomában egy őrizetlen pillanatban nekiugrott a papnak, a földre teperte és szeméit kinyomkodta. Emiatt újabb ötéztendei fegyház-büntetést kapott. Most járt le ez a büntetése is s így került haza. Tegnap délelőtti tíz órákor anyósától, özv. Győri Jánosné, onni kért, Győri-né erre azt mondta:

— De sokat eszik kend!

Kovács erre szó nélkül kiment a konyhába, ahonnan magához vett egy szekercét s visszatérve, csapást mért anyósa fejére, aki azonnal elterült a földön iszonyu jajgatással. A megszabadult ember a földön fekvő asszonyt tovább vagdalta. A lármára besietett Nagy Lajosné Julia nevű nyolczéves és Ilona nevű hatéves leányával, hogy segítsenek. Kovács előbb a leányokat, majd az asszonyt sebesítette halálra. A nagy sikoltozásra összefutottak a szomszédasszonyok és az utcán átvonuló, gyakorlatozó 65. gyalogezredbeli katonáktól kértek segítséget, mert a férfinép a mezőn dolgozott. A vezénylő őrnagy egy őrmestert, szakaszvezetőt, egy őrvezetőt és egy önkéntest küldött ki. Mikor Kovács a katonákat meglátta, ki zönbösen mondta:

— Megadom magamat vigyenek.

Az őrnagy engedélyével a kirendelt katonák bekisérték Miskolcra az ügyészségre, ahol Bulyovszky Gusztáv főügyész helyettes kihallgatta.

Cserébe adnám német ajku 10 éves tianemat a bekövetkező tanévre, egy elemi iskolába járó hasonló koru fiu vagy leányért. Értekezhetni lehet a kiadóhivatalban, vagy nálam, Kallmer János Nyerő, 709 Torontálmegye.

Álhadnagy egy kaszárnyában.

Köpenick Érsekujvárott.

Voigt mesternek méltó követője akadt. Egy honvédhuszárhadnagyi uniformisba bujt szélhámos Érsekujvárott működött eredménnyel.

A váci hatodik honvédhuszár-ezrednek Érsekujvárott állmaszózó második osztálya jelenleg hadgyakorlatokon van. A szabály, az, hogy legalább egy tiszt — ilyen alkalomkor — maradjon az állomáson. A körül-ményeket jól ismerő új köpenicki jól tudta azt, hogy a szabály ellenére minden tiszt elutazott és csak négy őrmester maradt itthon, tapasztalatlan rezervista legénységgel. Augusztus tizenhetedikén délután nagy előkelően, csillogó, fényes hadnagyi uniformisban megjelent a huszárkaszárnya őrszobájában.

— Az ügyeletes tisztet keresem — szölt szigorúan a járatlan rezervistákhoz.

— A tiszt urak eltávoztak és csak őrmesterek maradtak itt — volt a válasz.

— Hát akkor hívják az őrmestert.

— De jelenleg azok sem lesznek itt.

— No jó, — válaszolta a „hadnagy” — megtekintem a szobákat, rendben van-e minden.

Peckesen végigjárta a legénységi szobákat, tudakozódott, érdeklődött, majd megelégedésének adott kifejezést, végül is azzal állott elő, hogy — míg megjön az ügyeletes őrmester — kilovagol, nyergeljenek fel neki egy tisztességes lovat... Ő maga választotta ki a legszebb paripát, a legujabb nyeret, csillogó, vadonatúj szárszámot tétegett rá, fölült, elegánsan körüllovagolta vagy négy-szer a kaszárnya udvarát, a rezervisták tisztelettel bámulták őt, aztán hirtelen elkanyarodott és szépen — kilovagolt. A kapunál őrtálló rezervista nem tudván azt, hogy kijövének és bemenőnek egyaránt igazolnia kell magát, tisztelettel utat engedett neki és — fészeken szalutált. Az álhadnagy pedig, mint aki jól végezte dolgát, megsarkantyuzta lovát és a poros utcán elvágatott...

Nemsokára megjött az ügyeletes őrmester. A rezervisták siettek elmondani a fényes látogatást történetét, de már-már türelmetlenkedtek, hogy a hadnagy ur olyan sokáig lovagol. Az őrmester majd kővé vált a meglepetéstől, tudván azt, hogy otthon egy hadnagy sincs. Persze özőnével szakadnak a honvédekre a szítkok, de hiábavaló volt minden, a hadnagy ur nem igen jött, hoppon hagyta vitéz katonáikat és — mint új köpenickinek, van annyi esze, — nem is fog viszájoni, bár a „lázás nyomozás” megindult.

Regény.

Szerelem a sirig

vagy (138)

Két fiatal szív szomorú végzete.

MÁSODIK RÉSZ.

III.

„De ez még nem minden. Mi május 15-én Favergesben leszünk vizsartarva, hol Berta első áldozását végzi.

Toromba tehát csak ez ünnepély után költözködünk ki, melyet férjem családi körben meg akar ülni; és ez egy másik nagyon komoly ellenvetésre készítet.

„Őn tudja, hogy én vallásos maradtam.

Nagyon buzgó katolikus körben növekedtem, és apám minden hibája dacára, vallási dolgokban kérlelhetetlen. Egész a legujabb időkig, mindenkor rendesen végeztem vallási kötelességemet, és nálunk szabály, hogy a szülők gyermekeik első áldozása alkalmával velük együtt jelentkeznek áldozásra,

„Leányom valóságos ünnepet csinál ebből és mindenki elvárja tőlem, hogy ne vonjam ki magamat e szokás alól.

A mi engemet illet, én mint ön könnyen megérheti, nagy aggodalomban vagyok s rémülettel látom e perc közeledését.

Ha vonakodom csatlakozni a Berta áldozásához, az nagy csalódás lesz arra a gyermekekre és a mellett elmaradásom megmagyarázhatatlan marad a környezetem előtt.

Csodálkozni, kérdezni fognak és én nem tehetek semmi alapos kitogást, gyanus leszek mindnyájok előtt.

Nem vonhatom ki magamat anyai és keresztényi kötelességem teljesítése alól es szükséges, hogy nár most előkészítsem rá magamat.

„Ne, ne jöjjön vissza még! Ön nagyon megzavarna.

Erzem, hogy ha ön itt volna, nem lenne bátorságom.

Csak akkor jelenjék mng ön köztünk, ha lelkiismeretem majd lecsillapul.

Remélem, hogy isten, ki a szeretet maga, könyörülettel lesz győrtört lelkeim iránt.

„Remélem, hogy a pap, ki olvasni fog a szivemben, látni fogja ottan hajlamom tisztaságát.

Folyt. köv)

Nincs többé gyomorfájás!

A szabadalmazott

Kakukfűkeserű

házaszer, alig párszori használat után teljesen megszűntet mindenféle — még régi gyomorbajt is. Erősít, életet. A mámoros állapotot is megszünteti. Kellemeze ize miatt, még a nők, sőt a gyermekek is szívesen veszik be. Számítalan hálaírat bizonyítja jóságát! Kapható Makón,

Sándor Zsigmond

Szegedi utcai gyógytárában.

Ára: kis üveg 80 fill, nagy üveg 2 korona.

Vigyázzunk a védjegyre, mely a kupakon és dugón áll.

Asszonyok s férfiak,

kik más munkára már kép-telének, a

Makói Független Ujság

árusításával pénzt kereshet-nek. — Jelentkezzenek a kiadóhivatalban. (Kossuth-szoborral szemben.) o o o

Iritz Sámuel özv. cég ITAL ÁRJEGYZÉKE

különleges TELJESEN TISZTA

szeszmentes pálinkákról:

Valódi kék szilva literenkint	2.— K.
Valódi törköly	2.40 „
„ 5 éves kajszin barack	3.— „
„ 8 „ „	4.— „
„ 10 „ „	5.— „
„ 5 „ borpálinka	3.— „

A valódiságért a cég felelősséget vállal.

Aki eredeti **KÖBÁNYAI** gyári töltésű jó és tiszta sört óhajt inni, forduljon Iritz Sámuel céghez.

Mütrágya.

Az őszi idényre már berendezkedtem min- **mütrágyafélével** denféle

Megrendeléseket lehet eszközölhetni — eredeti gyári áron - vásárlásonként, Vásárhelyi-utca 15. sz. a. Egy hónapon belüli megrendelémnek még 20 fillérral olcsóbb árat számíthatok. — A gazdaközönség b. pártfogását kéri: 661

Diós Imre.

Lapunk nyomdájában **egy tanulóleány** fizetéssel felvétetik.

Földeladás. A Rákosi utfélen, a város közelében levő Gera József örökösei tulajdonát képező **négy kishold föld** tanyaépülettel együtt szabadkézből, örök-áron eladó. Érte- **Gera István örökösökkel,** kezhetni lehet: a földéaki határban, 173. tanyaszám alatt, 708 vagy a makói piacon.

Használt üvegfal

kerestetik megvételre. Cim a kiadóhivatalban.

Legjobb asztali borok és mindennemű különleges

borok kis és nagy mértékben

Iritz Sámuel özv. cégnél kaphatók.

Eladó föld. A város közelében, a Gacsibában a Gacsó-fele földből **12 hold örökáron, tehermentesen eladó.** Értekezhet **Tamás Mihály** rófós üz-ni lehet: letében.

Erzsébet vigadó megnyitás!

A Lonovics-sugarutonegész nagyvárosi arányokban és diszszel létesített

új vendéglő és kerthelyiség

állandóan a n. é. közönség rendelkezésére áll, hol is naponta kitünő cigányzene mellett a legjobb italok, meleg- és hideg ételek pontos és előzetes kiszolgálás mellett folyton kaphatók. — A rendkívül díszes, nyitott óriási esernyő, bálak, népi néptáncok, társas összejövetelek tartására igen alkalmas.

Trifa Jenő budapesti első női zenekarával állandóan szórakoztatja a t. közönséget. — Belépő-díj nincs.

A n. é. közönség nagybecsű támogatását kéri — tisztelettel

ZOMBORY ÖDÖN, vendéglős.

PÁRTOS E. ÉS TÁRSA MAKÓN.

Nyári ujdonságok verseny árai:

Lüster felöltők	II. 12. K-tól.	Női ingek	1.70 K-tól
Lüster	I. 15. — „	Háló kabátok	1.80 „
Delén bluzok	3. — „	Női nadrágok	1. — „
Himzett	3.90 „	Fűző védő	III. 1.20 „
Csipke	5. — „	Fűző védő	II. 2.40 „
Párnák	1.70 „	Fűző védő	I. 3. — „
Paplan lepedők	5. — „		

Szigoruan szabott árak!

Selyem, Batiszt, Schifon és Lüster alsók!

Csecsemő kelengyék! Keresztelő párnák! Fejkötők! Pique paplanok!

Tubarózsa-krém és kenőcs

az arcról kiütést, szeplőt és májfoltot a legbiztosabban elmulaszt. 1 tégely 1 korona. Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növekedését legjobban elősegíti!

1 tégely 1 korona. — Tubarózsa-hőlgypor, 1 korona. — Tubarózsa-szappan, 50 fillér.

— Hajregenerátor, az őszülő hajnak visszaadja eredeti színét. —

Salotor, kéz- és lábizzadást gyorsan megszüntet. 1 üveg 70 fill.

Mindennemű gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességekből nagy raktár.

TÓTH Kocchillia szőlőmoly és gyümölcs féregirtó anyag, egyszeri permetezésével a molyt, petéit, álcáit és pilléit, azonkívül a gyümölcsösben garázdálkodó rovarokat és élősdieket tökéletesen elpusztítja!

Teljesen ÁRTALMATLAN úgy a növényzetre mint az emberi szervezetre! — Egy adag 400 négyszögöl területű szőlő bepermetezésére elegendő.

Kapható Makón és vidékén egyedül:

JENEI SZÉKELY LAJOS
gyógyszerész »Szent István«-téri gyógyszertárában

MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)

Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!

Telefon-szám: 127. Telefon-szám: 127.

ÚJ ÜZLET! MEGNYILT ÚJ ÜZLET!

a Paskesz Testvérek könyv-, papir-, zenemű- és írószerkereskedése Makón, (Fötér) a Makói Takarékpénztár épületében.

Van szerencsénk értesíteni a mélyen tisztelt vásárló közönséget, hogy egy, a mai kor igényeinek mindenben megfelelő **könyv, papir, zenemű és írószerkereskedést** nyitottunk, hol e szakmába vágó cikkek a legjutányosabb árak mellett szerezhetők be.

A midőn a m. t. vevőközönség pártfogását kérjük, nem mulaszthatjuk el megjegyezni, hogy főtörekvésünk oda fog irányulni, hogy a legújabb áruinkkal, de főleg olcsó áraink révén n. b. meglegedésüket minden tekintetben kiérdemeljük. Egyben felhívjuk az iskolába járó gyermekek m. t. szüleit a közeli iskolai idényre bevezetett olcsó árainkra, u. m.: **iskola táskák, könyvszíjak, hegedű hurok és az összes iskolaszerekre.**

Az összes bel- és külföldi napi és heti lapok, folyóiratok előfizetési helye.

SÁNDOR ZSIGMOND

»Isteni gondviselés« gyógyszertára

MAKÓN, Szegedi-utca.

„Sándor-féle Ibolya-crém.“ Főfőmulthatatlan szer az arc és kéz ápolására. Pár napi használat után a bőrt oly meglepően szépé változtatja, hogy ennek hatását mindenki csodálja. Eltávolít az arcról mindennemű pattanást, bőrtátkát, szeplőt, májfoltot és a bőrnek fehér és üde színt kölcsönöz. Ára: 1 kor.

„Sándor-féle Ibolya-szappan.“ Teljesen lugmentes, semminemű maró anyagot nem tartalmaz és kitünő illatu. Az Ibolya-crém hatását tetemesen elősegíti. Ára: 70 fill.

„Sándor-féle Ibolya-pouder.“ A legjobb és legártalmatlanabb ápoló szer. Ára: 1 kor.

„Sándor-féle Ibolya-mosdó viz.“ Ára: 1 kor.

„Sándor-féle szájjviz.“ Meggátolja a fogak lazulását és fogkő képződést, üdítőleg hat a szájizre, eltávolítja az étel és az odvas fogak által okozott szájszagot. Ára: kis üveg 80 fill., nagyobb üveg 1 kor. 40 fill.

„Sándor-féle hajszesz.“ Kitünő összetételénél fogva megszünteti a korpaképződést, hajhullást, megóvja a haját mindenféle betegségtől és a hajgyökereket megerősíti. Egy üveg ára 1 kor. 20 fill.

Raktáron tartom az összes gyógy- és pipere különlegességeket, különböző gyógyborokat, az összes kötszereket, betegápolási cikkeket. Francia illatszerek és az összes drogéria cikkek kaphatók.

„Cimexin“ poloskairtó, nagy üveg 2 kor., próba-üveg 60 fill., hozzávaló fecskendő 40 fill.

Király Lajos áruházában

a következő nyári árak a szezon előrehaladottsága miatt leszállított árban vásárolhatók:

Lüster kabátok II koronától.	Schifon	70
Mosó bluzok	Jó mosó pongyola	7—
Szövet bluzok	Aljak	5—
Himzett batiszt	Selyem alsók	8—
Csipke	Schifon	2-80
Himzett fűzővédő		

Női ingek, háló kabátok, nadrágok, igen olcsón.

Leány lüster ruhák!

Szabott ár!